

Factsheet Leraar VO/SO Mobiliteit naar Duitsland

Stand: najaar 2019

Opmerkingen vooraf

Erkenning is in Duitsland veelal per Bundesland geregeld. Dat betekent dat er – afhankelijk van waar u wil werken – sprake is van een andere autoriteit of zelfs andere reglementering. De focus in deze factsheet ligt op de *Bundesländer* die aan Nederland grenzen (Noordrijn-Westfalen (NRW) en Nedersaksen (Nds.)). Daar waar informatie geboden wordt die betrekking heeft op één van de twee *Bundesländer* is dit specifiek aangegeven. Gaat u ergens anders werken? Raadpleeg de website anerkennung-in-deutschland.de om de juiste autoriteit te vinden.

Alternatieven in plaats van een erkenningsprocedure

In Noordrijn-Westfalen kan zonder erkenning in het onderwijs gewerkt worden door bijv. werk bij een privéschool. Ook kan als *Vertretungslehrer/in* gewerkt worden. Ondanks dat de taken hetzelfde zijn als die van leraar, zijn er wel gevolgen bijv. t.o.v. de aanstelling en het salaris. Daarnaast zijn er nog andere [alternatieven](#).

In Nedersaksen is het ook mogelijk om zonder erkenning in schooldienst te werken, bijv. bij privéscholen. Daarnaast is het ook mogelijk om in het kader van de [Quereinstieg](#) bijvoorbeeld als *Vertretungslehrer/in* (voor een beperkte periode) of met slechts één vak te werken. Hoewel de taken dezelfde zijn als die van een leraar, kunnen er verschillen in beloning zijn.

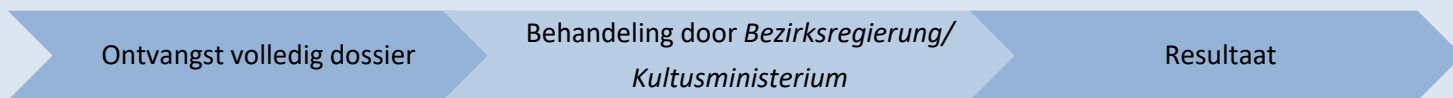
Stap 1 – Indiening

Dien een volledige aanvraag in.

- Bij de Bezirksregierung Arnsberg bij mobiliteit naar Noordrijn-Westfalen met een [EU diploma](#)
- Bij het Nds. Kultusministerium bij mobiliteit naar Nedersaksen met een [EU diploma](#): zie het [Merkblatt](#) en de [Erklärungsvordruck](#)

U ontvangt een bevestiging waarin wordt aangegeven of er evt. nog documenten toegestuurd moeten worden.

Stap 2 – Behandeling

Erkenning is hoofdzakelijk gebaseerd op de onderwijsbevoegdheid, opleiding en werkervaring. Autoriteiten toetsen of er gelijkwaardigheid is met de eindtermen in de relevante wetgeving. Voor Noordrijn-Westfalen zijn dit het "Lehrerausbildungsgesetz" en de "Anerkennungsverordnung Berufsqualifikation Lehramt NRW". Voor Nedersaksen is dit het "Niedersächsische Beamtengesetz" (§ 16) en de "Niedersächsische Laufbahnverordnung" (§§ 35 e.v.).

Stap 3 – Resultaat erkenningsprocedure

Als geen erkenning kan plaatsvinden worden compenserende maatregelen opgelegd. Zulke maatregelen worden opgelegd bij wezenlijke verschillen. In dat geval zijn de verschillen tussen de Duitse en buitenlandse opleiding zo groot dat zij niet overbrugd kunnen worden door werkervaring. In de praktijk gebeurt dit redelijk vaak; enkel wanneer u veel werkervaring heeft is dit niet nodig.

Noordrijn-Westfalen – Het kan voordelig zijn om voor de erkenningsprocedure in de hoedanigheid van *Vertretungslehrer* in NRW te werken omdat u de praktijk leert kennen. Dit kan een positieve rol spelen tijdens de erkenningsprocedure. Bij compenserende maatregelen wordt in de meeste gevallen in NRW een aanpassingsstage gevolgd. Ook in dit geval leert u de praktijk kennen bij een mogelijke toekomstige werkgever. Om een dergelijke stage te volgen dient u bij de start van de stage C1 niveau talenkennis te bewijzen en zo spoedig mogelijk na start van de stage C2 niveau aan te kunnen tonen. De stages duren gemiddeld 12 tot 18 maanden, maar kunnen max. 3 jaar duren. U wordt doorverwezen naar een *Zentrum für schulpraktische Lehrerausbildung (ZfsL)*. Blijkt in de loop van de stage dat u sneller vordert, dan kan in overleg met het ZfsL een eventuele verkorting van de stageperiode besproken worden. Proeven van bekwaamheid kunnen ook gevolgd worden, maar worden niet geadviseerd indien u weinig werkervaring heeft. Het verdient de aanbeveling zich bij *het Landesprüfungsamt für Lehrämter an Schulen* te Dortmund goed te laten informeren over de proeve van bekwaamheid: indien deze uiteindelijk niet gehaald wordt is erkenning in heel Duitsland niet meer mogelijk.

Veelvoorkomende verschillen

In Nederland specialiseren leraren VO zich vaak in één vak. In NRW en Nds. worden standaard twee vakken gevraagd. Enkel voor de vakken muziek en kunst geldt dat één vak gegeven kan worden.

Nedersaksen – Als compenserende maatregel is een aanpassingsstage of een proeve van bekwaamheid mogelijk. Een aanpassingsstage kan bestaan uit universitaire prestaties en een schoolpraktijkgedeelte van maximaal 18 maanden. Om een aanpassingsstage te voltooien, is minimaal C1 niveau kennis van de Duitse taal vereist. De proeve van bekwaamheid is een *Staatsprüfung*. Het is echter niet aan te bevelen als bepaalde schoolprestaties ontbreken of als u geen onderwijservaring heeft. Het is daarom raadzaam om advies in te winnen alvorens een besluit te nemen over de proeve. Als deze niet met goed gevolg is afgelegd, is erkenning in heel Duitsland niet meer mogelijk.

Stap 4 – Toetreding arbeidsmarkt

Erkenning

=

Onderwijsbevoegdheid

De positieve beslissing tot erkenning vormt direct de onderwijsbevoegdheid waarmee gewerkt kan worden. Wel geldt dat voor de tewerkstelling nog een aantal documenten opgevraagd worden door de werkgever die aantonen dat u voldoende talenkennis beschikt, in goede gezondheid bent en persoonlijk geschikt bent om het beroep uit te oefenen.

Verdere informatie?

Het [IQ-Netwerk](#) biedt landelijk adviseringsdiensten voor personen met buitenlandse kwalificaties die erkenning zoeken. Het Bundesinstitut für Berufsbildung is het [Duitse Assistentiecentrum](#) voor de Richtlijn beroepskwalificaties.

Let op!

- Volledigheid van documentatie is essentieel: de behandelingstermijn start pas bij een volledig dossier.
- Houd er rekening mee dat in Duitsland in de regel meer gedetailleerde informatie over de inhoud van de opleiding gevraagd wordt (bijv. inhoud van vakken en hoeveelheid uren).
- Deze factsheet is slechts informatief van aard, er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

Kostenposten

	NRW	Nds.
Erkenningsprocedure	Gratis	Gratis

Eventuele bijkomende kosten

Beëdigde vertalingen (NRW en Nds. bij documentatie niet in DE)
Bewijzen gezondheidstoestand en persoonlijke geschiktheid (documenten t.b.v. tewerkstelling)

Contactgegevens autoriteit

Noordrijn-Westfalen

Adres

Bezirksregierung
Arnsberg
Dezernat 46.2
Laurentiusstraße 1
59821 Arnsberg

poststelle@bra.nrw.de

www.bra.nrw.de/296381

Telefoon

Algemeen: +49 (0)2931 82 3235

Diploma's uit:

- NL: +49 (0)2931 82 3215
- BE: +49 (0)2931 82 3259

Nedersaksen

Adres

Niedersächsisches
Kultusministerium
Referat 35
Postfach 161
30001 Hannover

Telefoon

Algemeen: +49 (0)511 120 0

Lesgeven bij:

- Gymnasien: +49 (0)511 120 7263
- Haupt- en Realschulen:
+49 (0)511 120 7271
- Berufsbildenden Schulen:
+49 (0)511 120 7257

poststelle@mk.niedersachsen.de

https://www.mk.niedersachsen.de/startseite/schule/schulerinnen_und_schuler_eltern/zeugnisse_abschlusse_und_versetzungen/a_nerkennung_auslandischer_bildungsabschlusse_zeugnisse/